

Advent: 13. O jámě

Svět, všechno stvoření a my s ním není vystaven černé díře zmaru a beznaděje.

Advent

O jámě

1. čtení: Žalm 30

1 Žalm. Píseň při posvěcení Hospodinova domu. Davidův.

2 Hospodine, tebe vyvyšuji, neboť jsi mě vytáhl z hlubin, nedopřáls mým nepřatelům, aby se nade mnou radovali.

3 Hospodine, Bože můj, k tobě jsem volal o pomoc a uzdravils mě.

4 Vyvedl jsi mě z podsvětí, Hospodine, zachovals mě při životě, abych nesestoupil v jámu.

5 Pějte žalmy Hospodinu, jeho věrní, vzdejte chválu tomu, co připomíná jeho svatost,

6 neboť jeho hněv je na okamžik, jeho přízeň však na celý život. Večer se uhostí pláč, a ráno všechno plesá.

7 V dobách pohody jsem řekl: Mnou nikdy nic neotřese.

8 Hospodine, svou přízní jsi mocnou učinil mou horu. Ukryls tvář a zděsil jsem se.

9 K tobě, Hospodine, volám, tebe, Panovníku, prosím:

10 Jaký užitek vzejde z mé krve, sestoupím-li v jámu? Což ti prach vzdá chválu, bude hlásat tvoji věrnost?

11 Hospodine, slyš a smiluj se nade mnou, buď mi pomocníkem, Hospodine.

12 Můj nářek jsi změnil v taneční rej, vysvlékls mě z žíněného roucha, opásal jsi mě radostí,

13 aby má sláva ti pěla žalmy a již neumlkla. Hospodine, Bože můj, budu ti vzdávat chválu věčně.

2. čtení: Lukáš 6, 37 – 46

37 Nesudte, a nebudete souzeni; nezavrhujte, a nebudete zavrženi; odpouštějte, a bude vám odpuštěno.

38 Dávejte, a bude vám dáno; dobrá míra, natlačená, natřesená, vrchovatá vám bude dána do klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.“

39 Řekl jim také podobenství: „Může vést slepý slepého? Nepadnou oba do jámy?

40 Žák není nad učitele. Je-li zcela vyučen, bude jako jeho učitel.

41 Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve svém vlastním oku nepozoruješ?

42 Jak můžeš říci svému bratru: ‚Bratře, dovol, ať ti vyjmu třísku, kterou máš v oku,‘ a sám ve svém oku trám nevidíš? Pokrytče, nejprve vyjmi trám ze svého oka, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra.

43 Dobrý strom nedává špatné ovoce a špatný strom nedává dobré ovoce.

44 Každý strom se pozná po svém ovoci. Vždyť z trní nesklízejí fíky a z hloží hrozny.

45 Dobrý člověk z dobrého pokladu svého srdce vydává dobré a zlý ze zlého vydává zlé. Jeho ústa mluví, čím srdce přetéká.

46 Proč mne oslovujete ‚Pane, Pane‘, a nečiníte, co říkám?

Sestry a bratři,

asi mi dáte za pravdu, že je to celkem fuška z dítěte, malého sobečka, který si myslí, že se kolem něj svět točí a může všechno, vychovat jakž takž civilizovaného člověka.

Trvá to v lepším případě nejméně 18 let, tedy v případě děvčat, my kluci zůstáváme většinou dětmi, co se neustále vytahují a soupeří, po celý život.

Nejinak je tomu s národy. Také národy a státy potřebují čas a vedení aby se civilizovaly, aby se spolu lidé naučili mluvit, neházeli si vzájemně klacky pod nohy a jeden druhého neokrádali.

Masaryk při vzniku první republiky říkal: „Dostat 50 let nerušeného vývoje a nebojím se ničeho.“

50 let jsme nikdy nedostali a co si budem povídat, je to znát.

Občas se ve společenství ostatních národů chováme poněkud spratkovitě, kamarádíme se s darebáky, musí být stále po našem a těžko se s námi na něčem dá dohodnout. O to hůř když už nemáme Masaryka ani Havla, kteří by nás alespoň trochu usměrňovali.

Není divu, že Izraelité museli po vysvobození z Egypta putovat 40 let pouští. Dalo to Pánu Bohu a Mojžíšovi pořádnou práci vykresat z otroků právě utržených ze řetězů alespoň první náznaky civilizovanosti.

Hospodinův zákon stanovil lidské svévoli, pomstychtivosti a bezohlednosti jasné mantinely, ale Boží lid byl právě v období dospívání a jak už to tak u pubertáků bývá, vnímal rady do života jako omezování osobní svobody a Hospodina jako despota, kterému pořád něco vadí.

A tak se stalo, že se tenhle vyvolený lid ocitl v děcáku, tedy v babylónském zajetí, kde měl najednou dost času na to, aby se nad sebou a svým chováním zamyslel. Bylo to právě v tomhle nápravném zařízení, kde mu poprvé začaly docházet souvislosti.

V cizím prostředí a ve srovnání s místními násilnickými, bezcitnými a neurvalými bohy se zajatcům najednou Hospodin začal jevit v úplně jiném světle jako Bůh nanejvýš laskavý, Bůh, kterému na svém lidu a vlastně na všech lidech – co lidech – na celém stvoření nesmírně záleží a sám trpí, když se na světě prosazuje nenávist, když se národy jeden nad druhým vytahují, řinčí zbraněmi a snaží se v těch druhých budit strach.

Nutno přiznat, že Božímu lidu tenhle babylónský děcák nesmírně prospěl. Stejně jako nám, když se dostaneme do nějakého sevření a snažíme se postihnout jeho smysl.

Po návratu ze zajetí následovalo docela dlouhé období, kdy se na sobě Boží lid snažil pracovat.

Když ale potom výboje Alexandra Makedonského přinesly do svaté země řeckou kulturu a náboženství, začala se situace komplikovat.

Zejména ti, kteří si začali říkat chasidím (věrní), trvali na věrnosti Hospodinu a jeho zákonu navzdory větší atraktivitě moderního stylu života, navzdory přesile nových vládců.

Když se pak jeden král rozhodl umístit do jeruzalémského chrámu sochu řeckého boha Dia, povstání všech věrných chasidím na sebe nenechalo dlouho čekat.

Za pár let se partyzánům podařilo chrám dobít zpět, vyčistit od pohanského smetí a znovu zasvětit Hospodinu. Od té doby slaví Židé každoročně po 8 dní Svátek světél, Chanuku, připomínku nového zažehnutí menory, chrámového svícnu.

Je to svátek radosti a veselí v lecčems připomínající naše Vánoce. Letos se slaví právě tenhle týden, zítra končí, tak se můžeme na poslední chvíli ještě přidat.

Stačí dát do okna osm svíček a připomenout si, že Hospodin je Bohem, který vede ke svobodě a není nic radostnějšího než si právě tohle opakovat, navzdory všemu, co si nás chce uzurpovat pro sebe a ovládat.

Žalm 30., který jsme četli na začátku, se recituje právě při svátku Chanuka. Je to podmanivá báseň o vysvobození ze smrti a je podána jako vyznání jednotlivce.

Je v ní všechno. Vedle úzkosti ze smrti také obavy z těch, kteří s povýšeneckým nadhledem usuzují, že nemoc žalmisty je trestem za jeho hříchy a že je to vlastně od Nejvyššího nejlepší řešení, když bude zase o jednoho hříšníka na zemi méně.

Žalmista na druhou stranu přiznává, že v dobách pohody si připadal jako hora, s níž nic neotřese. Zpětně nahlíží na dobu před nemocí, kdy byl zdravý, silný a úspěšný jako na Boží dar, který se ve vši pokoře sluší přijmout, který však není určen k poměrování se s druhými, k nadřazenosti a sebestředné spokojenosti.

Nemoc a smrt totiž může postavení člověka v okamžiku zásadně změnit. Žalmista připouští, že tenhle výchovný pohľavek potřeboval jako sůl.

Zároveň ale ví, že Hospodin není nějaký despota, který má radost z lidského trápení.

Naopak, je to Bůh, kterému na lidech záleží a sám trpí, když se na světě zlo rozmáhá. Je to Bůh, který od zlého vysvobozuje, který se spolu s námi raduje z nových začátků, z nového světla naděje, jež zapalujeme, když se necháme vysvobodit z pout, do nichž jsme se sami zamotali.

„Hospodine, tebe vyvyšuji, neboť jsi mne vytáhl z hlubin, zachovals mě při životě, abych nesestoupil v jámu.“

Tenkrát si lidé představovali, že život po smrti probíhá v šeólu, tedy v podsvětí, v jámě.

Je to takový život neživot, nic moc. Jsou zde všichni pohromadě, ať už byli za života dobří nebo zlí, sice odpočívají, ale není moc o co stát protože z jámy nejde oslavovat Hospodin ani se radovat ze všech darů, které v životě přijímáme.

Proto je třeba na zemi žít co to dá, do šedin, a až potom, v plnosti let teprve odejít do jámy ke svým

otcům.

Žalmista byl zřejmě ještě mladý, proto ten strach, proto to volání o pomoc.

„Můj nářek se změnil v taneční rej, opáсал jsi mě radostí,“ vyznává poté, co se před ním tmavá černá jáma opět zavřela a on se mohl zase znovu nadechnout.

Nyní to byl jiný člověk než předtím. Hodnoty a priority se jinak poskládaly.

Někdy skutečně může fyzická kondice souviset s naším vnitřním nastavením. Někdy může být rozhodující změna našeho myšlení, změna nahlížení sebe sama, která potom způsobí pozitivní změnu i v oblasti tělesné.

Ale vraťme se ještě k oné jámě, podsvětí bez naděje, neživot.

Stejně jako onehdá v babylónském nápravném zařízení Boží lid objevil něco, co mu dosud tak trochu unikalo – tedy spravedlivého a přitom neskonale soucitného Boha, který trpí s trpícími, Stvořitele nebe a země, jenž si předsevzal, že veškeré zdivočelé lidstvo a všechno vyděšené stvoření obnoví podle původních záměrů – tak tedy stejně jako v babylónské krizi tak i v krizi způsobené svévolí mocných řeckých panovníků, v krizi poznamenané znečištěným chrámem a partyzánským povstáním věrných chasidím, něco podstatného Božímu lidu začalo docházet:

Jestliže je Hospodin pánem nebe i země pak je nutně také pánem nejen přítomnosti, ale i budoucnosti, jestliže svůj lid vysvobozuje z otroctví, zajetí a z diktátu mocných, pak přece musí mít moc i nad temnou, nepřívětivou jámou, nad šeolem, nad smrtí.

Takhle nějak se v době slavení svátku Chanuka jedno a půl století před Kristem zrodila zprvu nesmělá a postupně čím dál přesvědčivější víra, že Bůh nespravedlivě zabití bojovníky za svobodu vyznání, a nejen je, v poslední den vzkřísí k novému životu v nové Mesiášské říši, která už nikdy nezanikne.

Už to ví i žalmista. Na konci své písně už s jámou nechce mít navždy nic společného a vyjadřuje skálopevné přesvědčení, že Hospodinu bude vzdávat chválu věčně.

Sestry a bratři, jsme dědici nově nalezené víry věrných chasidím, kteří si tenkrát v daleké minulosti vážili vztahu se spravedlivým a milosrdným Bohem víc než vlastního života.

A to je postoj, který nemůže překazit žádná jáma. Jít po Boží cestě je úkolem až za hrob.

Koneckonců nevaříme z vody, vzkříšení Ježíše Krista, toho prvního ze vzkříšených, jenom potvrdilo, že se věrní chasidím svou nadějí trefili do černého.

Svět, všechno stvoření a my s ním není vystaven černé díře zmaru a beznaděje, i když se nám to tak někdy může jevit. Bůh už začal s obnovou a nyní je řada na nás, abychom se připojili. Jak?

Radikálně, po Kristovsku:

„Nesudte, abyste nebyli souzeni, nezavrhujte, abyste nebyli zavrženi, odpouštějte, aby vám bylo odpuštěno, dávejte, a bude vám dáno.“

Takový je Boží program, jak nás s ním přišel seznámit jeho Syn.

Tak nějak vypadá životní styl, který nemůže ukončit ani nejtemnější jáma.

I když – pokud je člověk záměrně slepý nebo má třeba rozostřený zrak, může se stát, že si té tmavé beznadějně jámy před sebou ani nevšimne...

PeČ

SPCh 13.12.2015

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)